

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3160/2020. (V. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.368/2018/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Bárándy Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Kúria Pfv.VI.21.368/2018/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Gyulai Törvényszék 9.Pf.25.915/2017/10. számú ítéletére és az Orosházi Járásbíróság 5.P.20.011/2017/31. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az indítvány alapjául szolgáló ügyben 2016. augusztus 19. napján 17 órai kezdettel földtulajdonosi gyűlést hívtak össze, amelyre az indítványozó (az alapügy felperese) 16 óra 52 perckor jelent meg. Mivel a regisztráció során nagyszámú meghatalmazást mutatott be, ezek ellenőrzése miatt a regisztráció elhúzódott és még éjjel után is tartott. Hajnalban az indítványozó a földtulajdonosi gyűlés ellehetetlenülésére és az időmúlásra hivatkozva távozott a helyszínről. A földtulajdonosi gyűlést végül 2016. augusztus 20-án 2 óra 18 perckor nyitották meg, majd ott különböző döntéseket hoztak.
- [3] Az indítványozó a törvény által előírt határidőn belül keresetet terjesztett elő az alperessel szemben, melyben kérte a gyűlésen meghozott határozatok megsemmisítését, mivel azon, az időmúlásra és az ellehetetlenülésre tekintettel szerinte érvényes határozatot nem lehetett volna hozni. Ezen felül azt is kifejtette, hogy a határozatok sértik a tulajdonosok jogos érdekeit.
- [4] A járásbíróság a keresetet elutasította. Az indokolásban kifejtette, hogy a szabályszerűen összehívott gyűlésen ellenőrizni kellett a meghatalmazások érvényességét, ennek befejezéséig nem lehetett megnyitni az ülést. Ezek ellenőrzésének befejezése után – számos érvénytelen meghatalmazás ellenére – nem volt akadálya a gyűlés megtartásának, mert a határozatképességre vonatkozóan nincs minimális létszám meghatározva. A bíróság azt is megállapította, hogy a vonatkozó törvényi rendelkezés értelmében a határozatot az a földtulajdonos támadhatja meg, aki vagy önhibáján kívül nem vett részt a határozathozatalban, vagy aki a határozathozatalnál kisebbségben maradt, feltéve, hogy a döntés sérti az okszerű gazdálkodást, vagy pedig a földtulajdonosok jogos érdekeinek lényeges sérelmével jár. Mivel a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó önhibájából nem vett részt a gyűlésen, a határozatok az okszerű gazdálkodást nem sértik, jogos érdek sérelmét pedig nem igazolta, így a perbeli legitimáció hiányára tekintettel a keresetet elutasította.
- [5] Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró Gyulai Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. Megerősítette, hogy a határozathozatalban önhibájából részt nem vevő földtulajdonosnak a határozatok tekintetében nincs bírósági perindítási lehetősége. Az indítványozó a gyűlésről saját akaratából, önkéntesen távozott, nem utasították ki, nem vezették ki, nem szólították fel távozásra. A törvényszék álláspontja szerint a gyűlés nem lehetetlenült el, az időmúlás nem igazolja az önhiba hiányát, nem volt ugyanis megszabva, hogy a gyűlést meddig kell befejezni.
- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati indítvány keretei között csak az önhiba kérdését vizsgálta és arra a következtetésre jutott, hogy a gyűlést nem egy napra, hanem egy meghatározott időponttól kezdődően hívták össze, így az arról idő előtt történő távozás az önhiba körébe esik.
- [7] 1.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban és a hiánypótlás során arra hivatkozott, hogy a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot,

a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogot, továbbá a XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogot.

- [8] Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság tény- és iratellenesen állapította meg a regisztráció menetét, arról sem adott számot, hogy a benyújtott meghatalmazások miért voltak érvénytelenek, továbbá azt sem tisztázta, hogy a gyűlés határozatait hány tulajdonos és milyen tulajdoni hányad mellett szavazta meg. Ezzel szerinte a bíróság a tényektől eltekintett, amellyel megsértette a tisztességes eljáráshoz és a tulajdonhoz való jogot. Mivel álláspontja szerint nem önhibájából maradt távol (nem kezdődött el a meghirdetett napon a gyűlés), így a perbeli legitimáció hiányára alapozott döntés által sérült a tulajdonhoz való joga, a törvényszék ugyan-ezen okra alapozott döntése pedig sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát és a jogorvoslathoz való jogát. Egyebekben érvelése az önhiba hiányának alátámasztásán és az időmúlás jelentőségének hangsúlyozásán alapul. Közérdeknek tekinti azt, hogy a jogszabályok a szavak mindennapi jelentése szerint mindenki számára nyilvánvalóan juthassanak érvényre. Ezt különösen a hirdetményben megjelölt cselekmény időpontjával kapcsolatosan emelte ki. Szerinte ez túlmutat a jogszabály értelmezési tartományának alkotmányos keretein. A Kúria ítéletét tény- és iratellenesnek tartva azt emelte ki, hogy az teljes egészében az elsőfokú bíróság ítéletén alapul, pedig az abban foglaltakkal ellentétben – az alperessel szemben – az ő meghatalmazásai rendezettek voltak. Hangsúlyozta azt is, hogy a Polgári Törvénykönyv rendezőelv természetű előírásait a polgári joghoz kapcsolódó joganyag tekintetében nem lehet annulálni, szerinte ezzel a Kúria minden eddigi gyakorlatnak ellentmond. Külön indokolás nélkül rögzítette, hogy a vad védelméről szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendeletben foglaltak figyelmen kívül hagyása ugyancsak a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot és a tulajdonhoz fűződő jogot sérti. A jogorvoslathoz fűződő jog sérülését egyebekben abban látja, hogy az eljáró bíróságok nem bírálták el érdemben az ügyét, így a jogvédelem nem lehetett hatékony. A perbeli legitimáció hiányának megállapításával nem volt lehetősége igényének perbeli érvényesítésére. Emiatt nem tudott élni a tulajdonból természetesen fakadó rendelkezési joggal és az abból származó részjogosítványokkal sem. Szerinte az eljárások egésze és azok körülményei nem érték el a tisztességes eljárás követelményéhez rendelt minőséget.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontjára (Abtv. 27. §) alapította.
- [11] 2.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszát határidőben nyújtotta be. A jogi képviselővel eljáró indítványozó a jogi képviselő meghatalmazását csatolta. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés szerinti, a határozott kérelemre vonatkozó formai követelményeknek is.
- [12] 2.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [13] Az indítványozó azt állította, hogy a bíróságok jogértelmezése miatt sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joga, továbbá a XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joga. Az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való joggal kapcsolatosan rámutat arra, hogy ezzel a joggal a bíróság eljárása és a támadott bírói döntés csak közvetetten, annyiban függ össze, amennyiben az eljáró bíróság nem adott helyt az indítványozó kereseti kérelmének, azaz az indítványozó a bírósági eljárással összefüggésben lényegében a döntést magát, annak rá nézve hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek [lásd hasonlóan: 24/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [13]]. Úgyszintén hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a konkrét ügyben az indítványozó számára kétséget kizáróan rendelkezésre állt a jogorvoslat lehetősége, azzal élt is, rendes és rendkívüli jogorvoslati kérelmeit a bíróságok érdemben elbírálták (ennek első lépése volt a perbeli legitimáció kérdésének megvizsgálása). A jogorvoslathoz való jogból ugyanakkor nem az következik, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemben foglaltakat magáévá kell tennie és a kérelemnek megfelelő döntést kell hoznia, hanem csak az, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben

írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják {3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [16]; 3351/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [25]}.

- [14] Az alaptörvény-ellenességét mindezek fényében lényegében arra alapozta, hogy a bíróságok máshogy értelmezték az adott ügyben irányadó jogszabályokat, mint az indítványozó (különösen a gyűlés szabályos megtartásának határideje kapcsán, amire a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét alapította). Az indítvány kizárólag olyan érveket tartalmaz, amelyeket a Kúria nyilvánvalóan értékelési körébe vont és az azzal kapcsolatos jogi álláspontját megindokolta. Mindez azt jelenti, hogy az indítványozó jelen esetben valójában a számára kedvezőtlen elutasító ítéletek felülmérlegelését próbálta elérni az alkotmányjogi panasz segítségével. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat, hogy „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e. Ugyanígy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4], az újabb gyakorlatból például: 3137/2017. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [10]}. Az indítvány olyan jogértelmezési kérdéseket kifogásol, melyek kétséget kizáróan törvényességi, és nem pedig alkotmányossági kérdések.
- [15] Az Alkotmánybíróság tanácsa ezért megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételnek, mivel az sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet nem vetett fel.
- [16] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. május 5.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1408/2019.

